

bodo pomilostili oni Hrvati na Dalmatinskem, ki so nekedaj zapustili domovino, ne da bi bili spolnili svojo vojaško dolžnost in prebivajo zdaj po drugih delih sveta, največ v Ameriki, pa bi zdaj radi došli v svojo domačijo. Toda če jih cesar ne pomilosti, bi bili kaznovani pri svojem povratku.

V tej seji se je vnel novi punt proti grofu Gleispachu, ki je kot pravosodni minister zagovarjal postavnost jezikovne naredbe. Krič je nastal tako grozen, da so morali predsedniki zbornice in vsi ministri zapustiti zbornico. Zborovanje je prenehalo za 2 uri. In ko je hotel nadalje govoriti minister Gleispach, so liberalci zopet tako kričali, da ministra ni bilo nič razumeti. V zbornici je nastalo suvanje med poslanci; bati se je bilo pretepa med njimi. Takšna je brezverska olika! Vsakemu poštenjaku se stуди oholost liberalcev, ki v eno mer trdijo, da vse pravice imajo edino le liberalni Nemci. V soboto se je ta razgovor vendar končal. Sledilo je glasovanje po imenih. 203 poslanci so odobrvali jezikovno naredbo, 163 poslancev ni ž njo zadovoljnih; ministerska zatožba se je torej pokopala z večino 40 glasov. Ministre so rešili Slovani, pa tudi nemški katoličani, kakor Karlon, Kaltenegger, Ebenhoch, grof Falkenhain, ki je v prelepem govoru povdarjal, da tudi nemški narodi v Avstriji imajo enake pravice, kakor Nemci. Se vé so nad poštenim nemškim grofom hruli liberalci, da je bilo grozno. V imenu slovanske zaveze je izjavil dr. Šusteršič, da odobrava to naredbo za Čehe, da pa pričakuje tudi še enakih jezikovnih naredb za Slovence, Rusine in Hrvate. To pa zopet ni bilo po volji nemčurjem. Kdo bo neki ustregel tem divjakom?

Dne 8. maja se je potem začela obravnava zastran krivic, katere trpijo Slovenci na Goriškem od Lahov. Našteval je velike krivice poslanec dr. Gregorčič. Toda navzoči Italijanaši so hudo ugovarjali. Zadnji ponedeljek se je ta goriška zadeva nadaljevala.

Kaj nam je storiti za bodočnost?

(Iz ptujskega okraja.)

Zadnje državnozbornske volitve so pokazale, da Slovenci po mestih prepočasi napredujemo, da tu pa tam sploh ni nobenega napredka opaziti, da pa raste stranka socijaldemokratov, da se krivi nauki človeški družbi in državi nevarne te stranke širijo tudi že med kmečkim ljudstvom. Kdor noče biti po sili slep, lahko to vse opazuje in vidi!

Mesto Ptuj, katero brez slovenske okolice ne more shajati in živeti niti trideset dni, postopa vedno bolj sovražno proti slovenski večini celega okraja. Kjer mestna občina le more, vzame v službo trde Nemce, ne iz Avstrije, ampak naravnost iz Nemčije. Domačini, se vé, ne potrebujejo kruha, pač pa tujei.

Ako hoče kdo v mestu kaj prodati ali kupiti, moral bi vselej preje mestne očete, vse — od župana do zadnjega odbornika — prositi dovoljenja, če sme Slovincu prodati, oziroma, če bi se smel kot Slovenec v mestu nakupiti in naseliti.

Slovincu odvetniku, trgovcu, notarju, zdravniku, obrtniku bi mestno starešinstvo najraje vstop v mesto zabranilo, naselitev v mesto prepovedalo.

Mestno starešinstvo in ž njim večina prebivalstva podpira in pospešuje najraje in najizdatneje vsako Slovincem sovražno društvo in podjetje, na pr. »Südmarko«, se udeležuje vsake demonstracije proti Slovanom.

In kdo so ti zagrizeni Nemci, ki hočejo vse Slovence pohrustati? Vodi jih notar Filafero, zvesti po-

magači pa mu so župan in pek Ornik, trgovci Ott, trgovci Kazimir, Kolenc, Sadnik, Selinšek, pek Stari, tiskar Blanke in drugi.

Kje je slovenski ponos in možatost? Ali res Slovenci ne vedó, kako se more tej gospodi priti do živega, kako jih je učiti pohlevnosti in ponižnosti? Med priprostim in dobrim našim ljudstvom širijo se krivi, nevarni nauki, po raznih listih in agentih. V vsako župnijo nadelali so si že pot; kajti nezadovoljni ljudje, ljudje, ki so svoje zapravili in zagospodarili, ljudje, ki ne marajo dela in ljubijo lenobo, nahajajo se povsodi in tudi v vsakej slovenski župniji.

Ali ni naša sveta dolžnost, da skušamo to kužno bolezen pravočasno zatreti? Pojedini časniki tega ne morejo; tudi par shodov v letu ne zadostuje.

Če mogoče, za vsaki sodnijski okraj, gotovo pa za vsaki politični okraj (obseg okrajnega glavarstva) mora se osnovati politično društvo; za vsako župnijo pa bralno društvo. Taka društva morajo si sčasoma pridobiti sodelavce govornike, podkovane v vseh prašanjih socijalnega in političnega življenja. Poduk se mora začeti vsestransko in temeljito. Ž živo besedo doseže se največ; to nas uči izgled pri bratih na Koroškem, pa tudi pri Nemcih v najnovejši dobi.

Mi govorimo večkrat o kmečkih zadrugah. Kdo pa nam bode te zadruge snoval, če ne podučujemo in ne pripravljamo kmeta na to že sedaj? Z novim letom stopijo novi davčni zakoni v veljavo. Kdo pa je naše ljudstvo že podučil, kaj ti zakoni od njega tirjajo? Ako ostane ljudstvo brez poduka, bode prišlo v škodo in v kazni. To se je pripetilo pred leti tudi na Nemškem, ko so upeljali nove zakone za obdačenje imetja.

H koncu pa še to. Slovenci smo vendar enkrat prišli v državnem zboru pod en klobuk ter se ne ločimo več po kronovinah. Skušati moramo sedaj, da se vsaj nekatere točke našega programa izvedejo. Pri tem pa mora narod vse poslance podpirati. In koj se je dosihdoh v tem oziru zgodilo? Koliko shodov in korporacij se je med nami že izreklo za jezikovne naredbe, za izpeljavo ravnopravnosti na temelju usnovnega zakona? Skrajni čas je, da krenemo na drugo pot, sicer bode prepozno!

J.

Prvi občni zbor katoliško-političnega društva za vranski okraj.

Hvala Bogu, kar smo dolgo želeli, se je zgodilo; ustanovilo se je katoliško-politično društvo za vranski okraj. Dne 9. maja je bil prvi občni zbor pri Sv. Juriju ob Taboru v prostorih g. Valentina Južna. Sešlo se je bilo veliko število navdušenih mož večinoma iz vseh občin vranskega okraja. Videli smo goste iz Gomilskega, iz Braslovč, iz Polzele in iz Št. Pavla; prisotnih je bilo tudi več č. gospodov duhovnikov, med njimi vlč. gosp. dekan Matija Stoklas iz Braslovč.

Predsednik osnovalnega odbora, č. gosp. Franc Zdošek, je otvoril shod, pozdravil navzoče goste ter jih je imenoval dobrodošle. Rasjaznil je pomen društva ter je rekel poslednjič, da je visoko c. kr. namestništvo v Gradcu potrdilo »Pravila« in da se po teh »Pravilih« mora voliti 9 odbornikov. Nato se je volil upravni odbor: Alojzij Kokelj, predsednik; Ivan Apat, namestnik; Valentin Južna, tajnik; Franc Zdošek, blagajnik; Franc Drča, Franc Hanžič, Anton Lukman, Franc Lukman, Franc Lesjak, odborniki. Potem je prevzel predsedništvo novi gosp. predsednik, izjavil je, da sprejme to častno breme ter je v daljšem govoru razvijal neizvedljivost socijalno-demokratskega programa in navduševal ljudi

za preosnovo na krščansko - socialnej podlagi. Govor vsaj v glavnih potezah hočemo priobčiti v jedni prihodnjih številkih »Slov. Gospodarja«. Gosp. blagajnik, ob enem načelnik okrajnega zastopa na Vranskem, je pojasnjeval razmere med to- in onostransko državno polovico in o pogodbi z ogersko državo. Konec njegovega govora je bila soglasno in z velikim navdušenjem sprejeta naslednja resolucija:

»Volilci, zbrani na prvem občnem zboru katoliško-političnega društva za vranski okraj, izražajo svoje veliko veselje nad tem, da se je osnovala v državnem zboru »Slovansko-krščanska narodna zveza« ter prosijo svoje poslance, da se kar najbolj potegnejo za-tó, da se zlajšajo bremena kmečkemu in delavskemu stanu in da se preosnové sedanje socialne razmere na krščansko-socialnej podlagi; v ta namen naj na vseobčno željo svojih volilcev glasujejo le za pravično in samó za pravično pogodbo z ogersko državno polovico.«

Poslednjič je predsednik zaključil prvi občni zbor med trikratnimi, navdušenimi živio-klici na socialnega papeža Leona XIII. in na svetlega cesarja Franca Jožefa. — Veselje med kmeti, da se je društvo ustanovilo, je brezmejno. Povsodi se sliši: Mi kmetje sami si pač ne znamo pomagati; zdaj vemo, kdo je naš prijatelj, zdaj vemo tudi, da so socialni - demokratje naši največji sovražniki. Zató, vrli možje in kmetje vranskega okraja, pristopajte v obilnem številu k našemu društvu! Društvo se je osnovalo za vas in bo delovalo za vas. Katoliško-politično društvo, ti pa delaj za kmetatrpina, bori se za njegove pravice ter mu kaži pot, po katerem se bo zboljšal njegov žalostni stan!

Cerkvene zadeve.

Sv. misijon pri Sv. Petru in Pavlu na Ptuj.

Kar so že zdavna želeli župljani obsežne župnije sv. Petra in Pavla na Ptuj, to se je letos zgodilo po požrtvovalnem prizadevanju čast. gosp. gvardijana minoritov. Ko se je raznesel glas, da bo letos sv. misijon pri nas, so že vsi komaj čakali srečnih dnov sv. misijona, kateri je bil prvokrat pri nas leta 1869. Slavnoznan slov. misijonarja č. g. jezuita, o. Doljak in Vrhovec, sta došla na veliko soboto k nam.

Na velikonočno nedeljo ob 10. uri predpoldne se je slovesno začel sv. misijon, ki je trajal do 28. aprila. Pri vsakdanjih pridigah se je kar trlo ljudij in je bilo veselo gledati, s koliko vnemo je prihajalo naše dobro ljudstvo poslušat krasnih govorov in iskat tolažbe in pravega dušnega miru. Na belo nedeljo se je slovesno vršilo prvo sv. obhajilo šolskih otrok, ki se pač lahko srečne štejejo, da so ravno v sv. misijonskem času prvokrat prejeli v svoje srce Zveličarja sveta.

Obhajancev je bilo v tem času čez 4000; sosedni č. g. duhovniki so pridno prihajali pomagat misijonarjema in domačim dušnim pastirjem vršit zveličavne dela, za kar smo jim župljani vso hvalo dolžni. Poleg drugih so ves čas sv. misijona pomagali č. o. Benedikt Gradišnik, frančiškan iz Brežic, in znani spovednik, č. g. A. Meznarič od Spodnje Sv. Kungote.

Slovesni sklep je bil v sredo, dne 28. aprila. Sklepno pridigo so imeli č. o. Doljak, potem je bilo blagoslovljenje misijonskega križa, podelitev papeževnega blagoslova in sklepna procesija.

Vse se je lepo in mirno vršilo; le to nam je bilo težko, da so ves čas sv. misijona naš č. gvardijan zelo bolehal. Upamo, da jim ljubi Bog zopet povrne zaželjeno zdravje, ker so nam toliko lepo duhovno veselje na-

pravili s sv. misijonom, ki naj bi prav obilo sadu obrodil, da bo naša velika župnija oživela k novemu življenju. Bodi Bogu in Mariji tisočera zahvala za sv. misijon, pa tudi našim vnetim dušnim pastirjem! Župljan.

Gospodarske stvari.

Rudečica ali svinjska kuga.

(Konec.)

Ako so se pokazala prej omenjena znamenja bolezni, moramo to žival takoj ločiti od zdrave in jo v poseben hlev ugnati. Ob lepem vremenu jo smemo ponoči tudi na prostem — seveda zagrajenem — prostoru imeti. Za zdravilo pa se priporoča:

1. Puščanje krvi. To sredstvo velja ob poletnej vročini tudi zdravim, zlasti rejenim svinjam, da jih bolezn obvarujemo. Pušča se lahko pod jezikom, če se nareže uho ali rep, ali pa na prsnej žili. Poslednjega naj se loti le skušen človek, ker je lahko nevarno. Nekateri ob tej priliki zavlečejo pod kožo teloh, da razjeda kožo, kar pa menda dosti ne pomaga, pač pa muči žival.

2. Se priporoča polivati žival z mrzlo vodo, da se začne od mraza tresti. Nato pa se mora z slamo ribati, da se zopet ogreje. To se ponavlja v vsakih dveh urah. Drugi zopet polivajo žival s toplim kisom in jo drgajo, da jo s tem posuše.

3. Sledé zdravila za znotraj. Tukaj iz skušnje najbolj priporočam ricinovo olje, katerega se naj živali nalije kolikor mogoče, da ji čreva izprazni. Ako ono pokaže svoj učinek, da začne živali gnati blato naprej, je prvo upanje zdravja. Tako se tudi zaliva kisló mleko, kvas, jajce z mlekom zmešano in druge kisle pijače. Tem se rado primeša solitarja ali grenke soli. Tudi se svetuje pol lita klorovega apna v maselcu vode razstopiti in štirikrat na dan, vselej za jedno žlico svinji dati.

4. Se hvali za zdravilo solitar, katerega se vzame jeden lot, četrt kvintela kafe z nekoliko moke in vode, kar se zmešano dá bolnej živali. To se ponavlja tri do štirikrat na dan.

5. Nekteri priporočajo zdravilo, s katerim se žival sili, da začne kašljati. V ta namen se vzame nekoliko bljuvne soli (Brechweinstein), razstopi v kozarcu vode in nalije živini.

Nekdo je za to bolezen priporočal prah, ki se dobi v lekarni pod imenom: Pulv. Radix feratri albi. Za nožev konec se ga dene v kozarec novega mleka in zalije svinji. Ta ima namen povzročiti kozlanje, s katerim se bolezen olajša. Ako se je to za časa zgodilo, da je premaknilo blato ali pa je začela žival kozlati, takrat je upanje, da ima zdravilo uspeh. Sploh je v tej bolezni treba z zdravili hiteti, ker nagla in prava pomoč včasih se izda, kadar je pozno, navadno je vse zastoj.

Ako se pokažejo na koži gori opisana znamenja, višnjevo rudeča barva in mehurji, takrat navadno ni pomoči. Če je žival rejena, naj se brzo zakolje in meso dobro presuši. Surovo meso kuhati in uživati, je škodljivo in zato prepovedano.

Kdor ima opraviti z bolno ali mrtvo tako živaljo, svetuje se, naj bode oprezen, ker ta bolezen je tudi za človeka nalezljiva. Če ima ranjene roke, obraz ali vrat, naj se ne loti dela s takšno živaljo, niti v hlev naj ne hodi! Razume se, da mrtva žival se mora takoj pokopati, ker začne kmalu gniti, katera gniloba je pravo gnezdo te bolezni.

To uči skušnja že več desetletij, žalibog pa da se